

Kurum	: Işık Üniversitesi
Başlık	: 15 Temmuz Milli Birlik ve Demokrasi Günü Anma Programı - “Türkiye’de Darbeler ve Darbe Girişimleri”
Konuşmacılar	: Ezgi EREL, Prof. Dr. Volkan GÜNAY, Prof. Dr. Ödül CELEP
Video Adresi	: https://youtu.be/b3nyNI9zB3I
Yayın Tarihi	: 15.07.2022

Ezgi Erel: Sayın Rektör Yardımcım, Sayın Dekanlarım ve Müdürlerim, Sayın Genel Sekreterim, değerli hocalarım, değerli çalışma arkadaşlarım, sevgili öğrenciler, 15 Temmuz 2016 gecesinde ulusal egemenliği ve demokrasimizi hedef alan hain darbe girişimi Türk halkının kahramanca mücadelesi sonucunda engellenmiş ve demokrasimiz kazanmıştır. Tarihe şanlı bir direniş olarak geçen bu mücadelede göğsünü siper, canlarını feda eden şehitlerimizi anmak, hatırlatmak ve unutturmamak için “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” kapsamında hazırlanmış olduğumuz anma programımıza hepiniz hoş geldiniz. Şimdi sizleri başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere vatanımızın her karış toprağını kanlarıyla sulayan tüm şehitlerimiz adına bir dakikalık saygı duruşuna ardından İstiklal Marşı’mızı okumaya davet ediyorum. Günün anlam ve önemini belirten açılış konuşmasını yapmak üzere sözü Rektör Yardımcımız Profesör Doktor Volkan Günay Hoca’mıza bırakıyorum. Buyurunuz Sayın Hocam.

Volkan Günay: Teşekkürler Ezgi Hanım, Işık Üniversitesinin değerli mensupları, Bugün “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” anma programı için ben de hepinize öncelikle hoş geldiniz diyorum. Hepimizin yakından şahit olduğu gibi ve beraber yaşadığımız gibi 15 Temmuz 2016 tarihinde yapılan darbe girişimi halkımızın direnmesi ve demokrasimize sahip çıkmasıyla bastırılışının 6. yılında bu anma gününü düzenliyoruz. Dolayısıyla “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” anma programında siz Işık Üniversitesi mensuplarıyla beraber olmaktan mutluluk duyduğumu ifade etmek istiyorum. Ülke olarak maalesef geçmiş yıllarımızda da dönem dönem demokrasimizin kesintiye uğratan ve milli birliğimizi bozan darbeler veya darbe girişimlerine maalesef sık sık maruz kalıyoruz ve kaldık. Bu darbelerin toplumumuz üzerine olumsuz etkilerin, çoğumuz yaşadık veya dediğim gibi ailemizden duyduk. Yaşayanlarımızın çoğunlukta olduğunu düşünüyorum. “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” anma etkinliklerinin aslında amacı temelde demokrasimize kasteden bu 15 Temmuz 2016’da gerçekleşen darbe girişimi ve benzeri girişimlerin olmaması için toplumsal desteğin sürdürülebilir kılınması ve hafızanın taze tutulması için ulusal ve uluslararası kamuoyuna Türkiye’nin demokrasiye bağlılığını göstermek. Anma günleri her yıl farklı konseptlerle düzenleniyor. 2022 “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” anma etkinliklerine yönelik tema “Türkiye Aşkına” olarak seçilmiştir dolayısıyla bu yıl ki ana teması “Türkiye Aşkına” 2022 yılı “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” anma etkinliklerinin genel amacı milli birlik ve beraberlik duygusunun canlı tutulması. Çünkü her yıl tekrarlanması ve ulusal gün olarak ilan edilmesinin sebebi beraberlik duygusunu ve milli birlik duygusunu canlı tutmak istiyoruz. İkincisi; 2016 gecesini kaybettığımız şehitlerimiz ve yaralanan gazilerimizin tekrar hatırlanması ve demokrasinin kazandığını yani demokrasi zaferine vurgu yapılması. 2016’nın gerçek faili FETÖ dediğimiz Fetullahçı Terör Örgütü’nün gerçek yüzünün 15 Temmuz’un faili olduğu ve amacının detaylı olarak topluma anlatılması, yaşanan darbe girişiminin etkin bir şekilde toplumun

tüm katmanlarına detaylı olarak anlatılması ve buna karşı önlem alınması, darbe girişimiyle ilgili toplumsal hafızanın diri tutulması en önemli aktivitelerden bir tanesi. Bunu diri tutup unutmamamız gerekiyor. Ve Türkiye'nin büyük mücadeleler sonucu elde ettiği kazanımlarını ki; cumhuriyetle elde ettiğimiz kazanımlarımız ne pahasına olursa olsun koruyacağımıza ya da ülkenin koruyacağını öne çıkartılması. Yine Türk milletinin bağımsızlığına kasteden dâhili harici çok sık kullandığımız kelimelerdi hiçbir girişime teslim olunmayacağı ile 15 Temmuz 2016 gecesi olduğu gibi insanların sokağa çıkarak buna müsaade etmeyeceklerinin tekrarlanması ve hafızanın taze tutulması önemli. Yine bu yılın teması olarak "Türkiye Aşkına" Türk milletinin ilelebet birlik ve beraberlik içerisinde olacağını anlatılması. Ana amaçlarımız anma gününün ana amaçları bunlar. Dolayısıyla ülkemizde demokratik yaşamı kesintiye uğratan darbe veya darbe girişimlerinin tekrarlanmamasını dileyerek ve benden sonra Ödül Hoca'mızı benzer ve aydınlatıcı şekilde "Türkiye'de Darbeler ve Darbe Girişimleri" konusunu da şimdi dinleyeceğiz. Yine tekrarlıyorum darbe ve darbe girişimlerini bir daha görmemek, yaşamamak dileğiyle hepinize saygı ve selamlarımı sunuyorum. Teşekkür ederim.

Ezgi Erel: Sayın Rektör Yardımcımıza değerli konuşmaları için teşekkürlerimizi sunuyoruz. Şimdi sözü "Türkiye'de Darbeler ve Darbe Girişimleri" başlıklı sunumunu yapmak üzere Uluslararası İlişkiler Bölüm Başkanımız Profesör Doktor Ödül Celep Hoca'mıza bırakıyorum. Buyurunuz Sayın Hocam.

Ödül Celep: Teşekkür ederim. 15 Temmuz'u tekrar hatırladığımız bugün de aslında 15 Temmuz birçoğumuz için çok kendine özgü, çok belki ilk defa karşılaştığımız bir şey gibi göründü gözümüze ama aslında birazcık bizim tarihimizi bilenler, cumhuriyet tarihimizi bilenler ve Türkiye'deki sivil asker ilişkilerine birazcık daha ilgili olanlar biliyorlardı ki aslında Türkiye'deki ilk darbe girişimi de 15 Temmuz değildi, ama 15 Temmuz bir anlamda belki Türkiye'de ilk defa bu kadar ve bu kadar duyarlılığın arttığı bir teşebbüs olarak tarihe geçti. Ben de bugünün öneminden bahsederken tabii ki, 15 Temmuz'un kendisi ayrıca önemli ama biz siyaset bilimciler olarak, sosyal bilimciler olarak genelde siyasal süreçlere sivil asker ilişkileri de dâhil mümkün olduğunca evrensel, karşılaştırmalı ve nesnel olarak bakmak durumundayız. O yüzden ben de bir karşılaştırmalı siyasetçi olarak, siyaset bilimci olarak Türkiye'deki darbeler ve darbe girişimlerine bir geniş açıyla bakmak istedim. Ama tabii şöyle yani bu sadece Türkiye'de olan bir şey değil. 15 Temmuz özelinde baktığımız zaman gördüğümüz şey; devletin içinde bir devlete alternatif bir organizasyon, bir oluşumun ortaya çıkması ve o oluşumun devlet hiyerarşisinden bağımsız olarak hareket etme girişimi ve devleti ele geçirme girişimi olarak karşımıza çıkıyor. Ama bir yandan da birçok derste verdi bize ayrıca birçok konuyu da tartışmamızı gündeme getirdi. Çünkü olay sadece Türkiye'de sivil asker ilişkileri değil. Örneğin dini cemaatler konusu, laiklik konusu, sivil toplum. Sivil toplum ne zaman sivil toplumdur? Cemaatler de sivil toplum mudur? Gibi hani birçok ne zaman artık sivil toplum artık olunmaz ve artık daha farklı kötü niyetli bir yola doğru evrilebilir bazı gruplar. Bunların hepsini konuşma fırsatı bulduk 15 Temmuz vasıtasıyla. Şimdi 15 Temmuz'da aslında Ezgi'nin de dediği gibi, Volkan Hoca'mın da dediği gibi birçok şeyi de birlikte yaşadık. Örneğin en önemli derslerden biri muhalefet dâhil neredeyse bütün muhalefet aktörlerinin ve halk kitlelerinin hep birlikte darbeye karşı neredeyse yekvücut oluşlarıydı. Bu mesela bana göre bizim tarihimizden çıkardığımız bir ders olarak yorumlanabilir. Çünkü eğer bizler de bir ders çıkaracaksak bu dersleri demokrasi açısından demokrasimiz ve demokratikleşmemiz açısından çıkarmamız gerekiyor. Şimdi konumuz dünyada darbeler değil. O yüzden dünyada darbelerden bahsetmeyeceğim ama şunu da söylemeden geçemeyeceğim. Dünyadaki darbelere baktığımız zaman ben, tabii bu vesileyle birazcık Batı demokrasilerine de bakma fırsatı gerçi şuan öyle zamanlardan geçiyoruz ki Batı demokrasileri de Batı demokrasileri mi diye düşünür durumdayız ne kadar referans alınabilir diye. Ama o başka bir tartışmanın konusu o yüzden şimdilik o konuyu kapat parantez diyorum. Yani Batı demokrasilerini

biz hep örnek aldık şimdiye kadar yani daha çok Batı Avrupa ve Anglo-Amerikan demokrasileri. Hakikatten de baktığımız zaman bu konsolide demokrasi yani yerleşik demokrasi dediğimiz sistemlerde de aslında sivil asker ilişkilerinin bozulduğu ve askeri darbelerin olduğu süreçler yaşanmış. Ama Batı demokrasilerini veya konsolide demokrasileri diğerlerinden ayıran konsolide demokrasilerde bunlar çok geride kalmış ve 20. yüzyılda artık böyle bir mefhumları yok. Örneğin İsveç'te böyle bir mefhum yok zamanında olmuş ya da Amerika Birleşik Devletlerinde. Ha, Amerika Birleşik Devletleri soğuk savaş sürecinde başka ülkelere darbe yaptırdı. O başka bir hikâye yine orayı kapa parantez diyoruz. Ama alınacak ders herhalde alınacak derslerden birisi şu ne kadar konsolide demokrasisi olunursa sivil asker ilişkileri de o kadar sağlıklı oluyor, yerine oturuyor ve darbeler ve teşebbüslerin de önü kesilmiş oluyor dolayısıyla Türkiye'nin gitmesi gereken yolda bu. Biz önümüzdeki sene 100. yılını kutlayacağımız cumhuriyetimizin 99 yılda ve tabii ki bunun öncesi de var. Ama o kadar çok şey gördük ki hakikatten bazen düşündükçe ne badireler atlattık ülke olarak, toplum olarak bu da tabii atlatmamız gereken ve kesinlikle ders çıkarmamız gereken bir süreç. Şimdi Türkiye'deki darbeler ve darbe teşebbüslerine baktığımız zaman yine belki belli başlı teorilerden de bahsetmek önemli. Yine bir örnek vereyim, madem siyaset bilimci gözüyle bakıyoruz. Örneğin yapısalcı teorilere, yapısalcı kuramlara bakacak olursak kişilerden ve aktörlerden bağımsız olarak devlet mekanizmasına, devlet kurumlarına ve o devlet kurumlarının tarihsel seyir içindeki evrimine, değişimlerine, birimlerine belki bakmamız gerekir. Ama mikro ölçekle daha insan odaklı teorilere baktığımız zaman, o zaman tabii daha farklı oluyor. O zaman hangi grup daha egemen veya hangi grubun daha çok mobilite durumu olmuş askeri müdahale sırasında gibi. İrade, insan iradesine de bakmamız gerekiyor o mikro ölçekle bakacak olsak. Niye bunu da söylüyorum çünkü hakikatten her askeri teşebbüsün kendine özgü bir tarafı var. Birçoğumuzun bildiği gibi 1960 darbesi genç subaylar darbesi olarak bilinir ve tek örneğidir. Ondan sonra bir daha böyle bir örnek yaşanmamıştır. Birçok askeri müdahale ondan sonra emir komuta zinciri içinde meydana gelmiştir. Her ne kadar 15 Temmuz bunun istisnası olsa da. Şimdi Türkiye'de aslında darbeler ve darbe teşebbüslerine geniş olarak bakacak olursak aslında iki tane darbeden söz etmemiz gerekir. Bunlar 1960 darbesi ve 1980 darbesi bildiğimiz gibi. Ama tabii ki bunlardan başka daha az bilinenler muhtıralar yani askeri darbelerin daha yumuşak versiyonları öyle söyleyeyim. Örneğin 12 Eylül darbesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi fes edilirken ve bütün partiler kapatılırken ve bütün liderler yasaklanırken; 12 Mart 1971 muhtırasında evet, hükümet düşmüştür, ama parlamento, meclis devam etmiştir. Meclise müdahale edilmemiştir. Büyük partilere dokunulmamıştır gibi. Muhtıralara baktığımız zaman genelde daha az bilinir. Bizde en çok bilinen muhtıralardan birisi 12 Mart 1971 muhtırasıdır. Ama örneğin 27 Aralık 1979 muhtırasını birçoğumuz bilmeyiz. Hâlbuki o da aslında 12 Eylül darbesinin bir öncülü gibidir. Yine o dönemde askeri bürokrasi, Orgeneral Kenan Evren, Nuri işte Kara Kuvvetleri Komutanı Nurettin Ersin aslında 12 Eylül tayfasının, grubunun o dönemin Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e verdikleri bir uyarı mektubu olarak düşünebiliriz. Mesela bu çok az bilinir veya darbeler farklı isimler de verebiliyoruz. Örneğin bu isimler de bize gösteriyor ki bu askeri bunlara müdahale veya teşebbüs diyebiliyoruz, ama klasik anlamda darbe diyemiyoruz. Örneğin 28 Şubat süreci 1997'deki. Buna postmodern darbe diye geldik yani literatürde de postmodern darbe diye geçiyor. Ya da cumhurbaşkanlığı krizinin yaşandığı sanıyorum 2007 senesinde E-muhtıra olarak geçti o dönemde. Yani artık konsept de değişiyor bir yandan da aslında bütün dünyada o klasik darbe dediğimiz yani en geleneksel anlamıyla askeri müdahalelerin artık devri de geçiyor, meşruiyeti de giderek azalıyor ve dünyada da daha az meşruiyet görüyor evrensel olarak. Bu da bir gösterge bizler için. Ayrıca darbe girişimlerine yani 15 Temmuz'un benzeri olan olaylara baktığımız zaman bunlar iyice az bilinen olaylar. 60 darbesi aslında Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk askeri müdahale olarak bilinir, ama örnek vermek için söylüyorum. Eğer yapısalcı olarak bakacak olsak tabii ki sürekliliği de içermesi lazım. Örneğin öyle bir bakış açısından baktığımız zaman ilk askeri müdahalenin aslında Bâb-ı Âli Baskını olduğunu söyleyebiliriz. 1913 senesinde

Osmanlının geç Osmanlı döneminde o dönemi İttihat ve Terakki'sinin hükûmetin yer aldığı Bâb-1 Âli binasına olan askeri müdahalesi. Mesela bu Türkiye Cumhuriyeti'nden önce ama yani en kronolojik sıralamada ilk başa koyabileceğimiz bir askeri müdahale. Bunu da birçoğumuz, birçok insan çok bilmez Bâb-1 Âli Baskını'nı. Ayrıca 1960 darbesinden sonra konumuz girişimlerse eğer 61'de, 62'de, 63'te ve 69'da ayrıca 1971'de 12 Mart'tan üç gün önce daha farklı darbe girişimleri ve ayaklanmalar yaşanmıştır. Örneğin 60 darbesinden sonra 60 darbesinin ne ölçüde devam etmesi gerektiği üzerine tartışmalar yaşanmış. Genelde Talat Aydemir olayları olarak bilinen 62'de ve 63'de o dönemin Harp Okulu Komutanı Kurmay Albay Talat Aydemir ve arkadaşlarının yani başlattıkları ve özellikle 27 Mayıs ruhunun daha kalıcı olması için onlar açısından devam ettirmeye çalıştıkları ama sonu kendileri açısından yenilgi olan ve hatta en sonunda Talat Aydemir'in idam edildiği 1963 ayaklanmasından sonra da bu olayların en azından 60 darbesinden sonra kesildiğini görüyoruz. Ama yani aynı depremden sonra artçı depremlerin gelmesi gibi yani yine bizim çıkarabileceğimiz derslerden biri yani bir darbeden sonra başka artçıların da gelebileceği sonucunu buradan çıkarabiliriz. Ayrıca 20 Mayıs 1969'da yine bir darbe teşebbüsü var gerçekleşmeyen. Bir başka örnek; 12 Mart 1971 muhtırasından önce üç gün önce 9 Mart 71 darbe teşebbüsü var. Ve duyduklarımıza göre eğer 9 Mart'ta gerçekleşecek olsaydı benzer bir muhtıra politik içeriği daha farklı olacaktı. Fakat 12 Mart'ta olduğu zaman daha farklı bir içerik oldu. Bu da bize aslında mikro ölçekte ve daha insan aktör bazlı teorilerinde gayet açıklayıcı olabileceğini gösteriyor. Ama tabii, şöyle bir olay var. Şimdi biz hep şöyle bildik kendi öğrenciliğimizde de şu an daha farklı daha holistik bakıyor olsak da 60 darbesini savunanlar 71 muhtırasına ve 80 darbesine genelde karşı çıkarlar ya da tam tersi olabilir. Ama aslında yani holistik bakıldığı zaman evet bu darbelerin sebepleri ve sonuçları vardır, tartışılır. 60 ve 80 darbelerini tartıştığımız zaman tabii ki yani karşılaştırmalı siyasetçiler her şeyi karşılaştırabilecekleri için yani birçok insan ilk başta "Aman onlar karşılaştırılır mı?" dediğiniz birçok şeyi karşılaştırmalı siyasetçiler karşılaştırabilir. Çünkü bizim işimiz o. Olay sadece siyah beyaz karşılaştırması da değil, elma armut karşılaştırması da değil yani onun metodolojisi önemli. Tabii ki, 60 ve 80 darbesini örneğin karşılaştıracaksak kısaca hem birbirinden çok bağımsız da diyebiliriz hem de aslında bir siyah beyaz zıtlığı içinde de görebiliriz. Çünkü her ne kadar bu öyle %100 accurate bir şeye oturmasa da tabii ki çünkü zamanlar da değişiyor, zaman da bir faktör. Ama 60 darbesi aslında o dönemin mantığıyla bir çoğunluğun tahakkümüne karşı yapılan bir müdahale. 80 darbesi ise istikrarsızlığa karşı istikrarı getirmek için yapılan bir müdahale. Dolayısıyla ikisinin incentive'leri çok farklı. 60 darbesinin genelde temel amacının özgürlükleri genişletmek, güç ve fren mekanizmasını kurmak ve hani mümkün olduğunca demokratik teamülleri kişisel özgürlükleri geliştirme amacıyla ortaya çıktığı veya böyle bir amacının olduğunu öne sürülür. Oysa 80 darbesine yirmi yıl, sene yirmi yıl çok uzun bir süre değil. Yirmi yıl sonrasında biliyoruz ki bu özgürlükler bize fazla geldi ve bu özgürlükler bize fazla geldiği için bizim tam tersine güvenlik için özgürlüklerden kısmamız gerekiyor. Dolayısıyla güvenlik-özgürlük ikileminin acılarını yaşayan ilk toplum 11 Eylül'den sonra Amerika Birleşik Devletleri değil. Yani bu darbelerle de ortaya çıkan bir şey, darbelerin de bize gösterdiği bir şey. Dolayısıyla hani şunu demeye çalışıyorum 60 darbesini övenler ve 60 darbesinden sonra demokratik kazanımların olduğunu iddia edenler var. Bunu 71 muhtırası ve 80 darbesi için de söyleyenler var, ama aslında şöyle bakmak lazım. Yani bir darbe ortaya çıktığı zaman kendisinden sonra gelen darbeleri de meşrulaştırıyor. Ve özellikle mikro ölçekte bakacak olursak sizden on sene sonraki müdahalenin nasıl olacağını bilemeyebilirsiniz. Ondan on sene sonraki müdahalenin nasıl olacağını yani dolayısıyla burada bir süreklilik tutturmak kişiler üzerinden mümkün değil. Çünkü değişen zamanlara göre de çok şey değişebiliyor. Dolayısıyla belki de counterfactual olarak düşünecek olursak yani tarihi geriye sarabiliyor olabilirsek. Bunu genelde tarihçiler yapar siyaset bilimciler değil. Yani o 60 darbesinin hiç olmaması gerekiyordu ki belki ondan sonraki darbelerde olmasın diye düşünebiliriz, ama tabii bu da çok bir basite indirgeme. Sonuç olarak; darbe teşebbüsleri de toparlayacak olursak bizim şu sonucu çıkarmamız gerekiyor. ➔

Örneğin 15 Temmuz’u düşünecek olursak darbe teşebbüsü amacına ulaşmadı. Kısaca özetleyecek olursak; kendisine Yurtta Sulh Konseyi diyen bir grup bu grubun daha sonra o dönemde Fetullah Gülen Hareketi diye bilinen hareketin daha sonra zaten FETÖ Fetullahçı Terör Örgütü olarak da devlet tarafından nitelenen grubun emir komuta zinciri dışında TRT’ yi de ele geçirerek ve belli başlı adımları da atarak örneğin sıkıyönetimin ilan edilmesi gibi veya işte sokağa çıkma yasağının ilan edilmesi gibi fakat bu darbe girişiminin bir gün içinde yani en fazla 24 saat içinde dönemin Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın da FaceTime üzerinden bir televizyon katılımıyla ve halkı darbeye karşı durmaya çağırmasıyla bu darbe girişimi kısa süre de bastırıldı yine askeri güçler ve emniyet güçleri tarafından. Ama arkasından ne oldu? Bununla mücadele etmek için olağanüstü hâl ilan edildi. Olağanüstü hâl uzatıldı. Birçok kamu görevlisi bu grupla bağlı olduğu için ihraç edildi. Yani bunlar aslında tabii ki devletin böyle bir mücadelesi meşrudur. Bu mücadeleyi elbette yürütecektir, ama bunlar aslında bir yandan da her darbede olduğu gibi bize demokrasiden kaybettiriyor. Çünkü demokrasinin ilerlemesini sekteye uğrattıyor. O yüzden ben çok da uzatmadan hani yine şey şeklinde bitirmeyi tercih ederim. Bundan herhalde birkaç sene önce yaptığım konuşmada bütün darbeler kötüdür diye o zaman bitirmiştım. Herhalde daha da genişletip yani bütün askeri teşebbüsler, bütün darbe girişimleri dâhil kaçınılması gereken ve geride bırakmamız gereken süreçlerdir diye düşünüyorum. O yüzden yine konuyu Batı’ya ve Batılılaşmaya bağlayacak olursak yani şöyle söyleyeyim. Batının Batılığını tartıştığımız dönemde (bu tartışma ne kadar önemli bilmiyorum) ama ben yine de kuruluş açısından bakarsak Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşu Batılılaşma, Batı’nın bir parçası olma yani ben de isterim ki tabii ki bunu paradigma olarak kabul eden bir insan bir yandan da sorgulayan bir insan olarak, şunu da isterim ki Türkiye’deki sivil-asker ilişkileri de İsveç düzeyinde olsun örneğin. Dolayısıyla ben kendi tarihimizden, kendi deneyimlerimizden kolektif olarak, kolektif hafıza olarak ve davranışsal olarak ders alabildiğimizi ve almaya da devam edeceğimizi düşünüyorum. O anlamıyla diliyorum, umuyorum ki bundan sonra bir daha böyle bir gündemiz olmasın ve o minvaldeki son gündemimiz 15 Temmuz’da tarihle birlikte geride kalsın ve daha farklı şeyler konuşalım demokrasimiz açısından. Bizi geriye çeken olaylarla ve süreçlerle ilgilenmek yerine bizi daha ileriye götüren süreçlere maruz kalalım diye umarak bitiriyorum konuşmamı. Teşekkür ederim.

Ezgi Erel: Profesör Doktor Ödül Celep Hoca’mıza sunumları için çok teşekkür ediyoruz. “15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü” anma programımızı sonlandırmadan önce saat 14:00’de hep birlikte “15 Temmuz Demokrasi Çınarı”nı sulayacağımızı hatırlatmak isterim. Değerli katılımlarını bekliyoruz. Anma programımıza katılımınız için hepimize teşekkürlerimizi, saygı ve sevgilerimizi sunuyoruz. Sağlıklı günler diliyoruz.

*** Video burada sona eriyor. ***